

NEWSLETTER 3/2016

CENTRA ROZVOJE NADANÝCH DĚTÍ

Úvodník

Vážení čtenáři,

ve třetím čísle našeho newsletteru Vám přinášíme informace o dvou velkých konferencích, které se konaly na přelomu února a března a na kterých jsme měli příležitost prezentovat výsledky našeho výzkumu. S prezentacemi ale nekončíme a již nyní bychom Vás chtěli pozvat na další akci, která proběhne na konci května. Jedná se o *Festival vzdělávání Brno 2016 eduspace*, kde se s námi budete moci setkat na jednom z workshopů. Současně přijměte pozvání do naší diskusní skupiny na Facebooku, ve které se objevují zajímavé a aktuální informace z oblasti nadání. Témata aktuálních diskusí naleznete jako již tradičně v tomto newsletteru. Na závěr bychom Vás chtěli pozvat k přečtení rubriky „Odpovídáme na otázky rodičů“, kde se tentokrát zabýváme identifikací nadání u předškolních dětí.

Za celý tým Dana Juhová

Téma měsíce – konference pořádané společnostmi Mensa ČR a ECHA

Na přelomu února a března jsme se zúčastnili dvou konferencí. Na konci února doc. Portešová vystoupila na akci s názvem **Mensa pro rozvoj nadání**, která se konala v Poslanecké sněmovně v Praze, s příspěvkem *Na cestě mezi potenciálem a uplatněním talentu*. Představila v něm výsledky našich výzkumů, které se týkaly dvojí výjimečnosti, tedy souběhu nadání a poruchy učení. Upozornila například na skutečnost, že v případě dětí s dvojí výjimečností by se měl pedagog soustředit na rozvoj schopností spíše než na nápravu jejich handicapu. Celý příspěvek si můžete přečíst [zde](#). Na stránkách *Mensy* jsou pak k dispozici i některé příspěvky dalších prezentujících.

Společnost Mensa se v České republice systematicky zabývá podporou rozvoje nadání a intelektu dětí. Mezi její klíčové aktivity patří Logická olympiáda, projekt Mensa NTC pro školky, Kluby nadaných dětí, spolupráce se školami, herní kluby, letní kempy či pořádání konferencí pro odborníky. Více o jejich aktivitách se dozvíte na [jejich stránkách](#).

Ve dnech 2. - 5. 3. jsme se ve Vídni zúčastnili mezinárodní konference s názvem **Podpora nadaných v kontextu migrace a mezikulturní výměny** (Encouraging the Gifted in the context of Migration and Intercultural Exchange), kterou organi-

AKTUALITY

OD NÁS

- Na našich stránkách jsme zveřejnili nové video *Jak učit nadané*.
- Již 156 dětí z prvního a druhého ročníku dětské univerzity MjUNI se zúčastnilo individuální či skupinové diagnostiky profilu schopností. Na 59 z nich čeká setkání s vědeckými osobnostmi Masarykovy univerzity. První setkání se uskuteční 4. června. Další podrobnosti k programu brzy zveřejníme v sekci *Rozvojové aktivity*.

CO SE DĚJE V NAŠÍ FACEBOOKOVÉ SKUPINĚ?

Přinášíme Vám přehled nejzajímavějších diskusí, které proběhly v naší skupině na Facebooku:

- *Jakou školku máme zvolit pro nadanou dcerku?*
- *Kde zjistíme, zdali je naše dvouletá dcerka mimořádně nadaná? Máme ji dát do školky pro nadané?*
- *Spíše než vzdělávání řešíme, jak dítě rozvíjet po fyzické stránce. Jak jsou na tom s pohybem Vaše děti?*

AKTUALITY

ODJINUD

- Vyšlo *nové číslo* časopisu The International Journal for Talent Development and Creativity.
- Byl zveřejněn program *Festivalu vzdělávání Brno 2016 eduspace*, který se bude konat ve dnech 20. 5. - 22. 5. S námi se můžete potkat v pátek na workshopu, kde chceme přítomné učitele a psychology seznámit s naším novým testem pro vyhledávání nadaných žáků. Workshop jsme nazvali „TIM - Test pro Identifikaci nadaných žáků v matematice (vývoj, podoba a využití ve školách)“.
- V současné době se v médiích hodně diskutuje téma inkluze. *Zajímavý článek* na toto téma si můžete přečíst např. od Dalibora Špoka.

zovala společnost *ECHA* (European Council for High Ability; Evropská rada pro mimořádné schopnosti). Hlavním cílem této společnosti je vytvářet komunikační síť a tím podporovat výměnu informací a zkušeností mezi pedagogy, výzkumníky, psychology, rodiči a nadanými/talentovanými dětmi. Naše centrum na konferenci prezentovalo tři příspěvky (v podobě posterů), které vycházejí z našich dlouhodobých projektů, a to:

1. Test pro identifikaci nadaných žáků v matematice (TIM)
2. Posuzovací škála pro hodnocení schopností předškoláků (PARS): Hledání nejvhodnější formy posuzovací škály pro rodiče k identifikaci nadaných dětí
3. Pilotní studie: Je pro diagnostiku nadání českých předškoláků vhodný zahraniční test UNIT?

Postery si můžete prohlédnout na *našich stránkách*. Z obou akcí najdete v sekci „*Zúčastnili jsme se*“ krátkou zprávu.

Anotace článků z webových stránek

Asynchronie: Nová definice nadání

Článek volně vychází z příspěvku Dr. Silvermanové a dočtete se v něm, že asynchronie neboli nerovnoměrný vývoj je relativně nový způsob nahlížení na nadání. Autorka čtenáře seznamuje s jejími historickými kořeny a vysvětluje, v čem je toto pojetí nadání užitečné.

Multidimenzionální modely talentu a nadání

V *článku* jsou uvedeny z našeho pohledu nejdůležitější modely a definice talentu a nadání, které se snaží postihnout nadanou osobnost v celém jejím rozsahu. Tyto modely popisují nadání a talent jako výsledek vzájemného působení schopností, osobnostních faktorů, faktorů prostředí a někdy i dalších vlivů.

Odpovídáme na otázky rodičů

„Myslíme si, že naše dcerka (5 let) je nadaná. Co můžeme pro její rozvoj udělat? Měli bychom jít do poradny?“

Doporučovat vhodné formy, jak rozvíjet nadání dítěte, které psycholog reálně neviděl a nevyšetřil, je vždy poněkud ošemetné, pokusíme se nicméně na otázku odpovědět obecně. V první řadě je vhodné připomenout si typické vlastnosti nadaných dětí v předškolním věku a vlastnosti konkrétního posuzovaného dítěte s nimi porovnat. Podrobnější popis naleznete například v článku *Typické charakteristiky nadaných dětí* na našich stránkách, s ohledem na předškolní věk bychom zdůraznili zejména:

1. časný, nebo nějakým způsobem nápadný rozvoj slovní zásoby a jazykových dovedností (u určitého typu

KONTAKTY A ODKAZY

Centrum rozvoje nadaných dětí

Katedra psychologie

Fakulta sociálních studií

Masarykova univerzita

Joštova 10

602 00 Brno

tel: 549 496 219

web: nadanedeti.cz

e-mail: info@nadanedeti.cz

Facebook: *Nadané děti*

Twitter: *@NadaneDeti*

nadaných dětí může řečový vývoj sice začít i později, následně je ale abnormálně rychlý a ve věku kolem 5 let by takové dítě mělo mít zřetelně širší slovní zásobu, používat složitější gramatické konstrukce než je běžné u vrstevníků apod.)

2. časné čtenářství – zde je ovšem třeba zdůraznit, že význam má zejména osvojení si schopnosti číst před cca 4 rokem věku a především samostatnost a iniciativa dítěte v tomto procesu. Pokud dítě například dokáže rozpoznávat jednotlivá písmena ve věku 5 let a to proto, že jej to někdo systematicky učil, tak se obecně o projev mimořádného nadání nejedná (tedy takové dítě být nadané nemusí, ale může – záleží na dalších okolnostech)
3. přirozená zvědavost, motivace k intelektově náročným činnostem (jejich náročnost je pochopitelně nutné posuzovat relativně vzhledem k věku), samostatnost v myšlení a řešení problémů

Samozřejmě se u dítěte mohou projevit i jiné neobvyklé schopnosti, které jsme zde nezmínili. Také bychom chtěli upozornit, že pokud dítě tyto charakteristiky v předškolním věku neprojevuje, neznamená to, že není nadané. Řada poznávacích funkcí se vyvíjí později a nadprůměrné schopnosti se mohou projevit až v pozdějším věku.

Pokud u dcery některé z výše uvedených schopností a dovedností pozorujete a chcete si míru jejího nadání vyjasnit, pak by bylo vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně rozhodně na místě. Vzhledem k tomu, že Vaše dcera je ve věku 5 let, tak (s ohledem na přesné datum narození, které neznáme) za určitých okolností připadá v úvahu možnost předčasného zahájení školní docházky – v takovém případě je vyšetření a doporučení z poradny přímo nutnost. Předčasný vstup do školy je ovšem vhodný pouze pro některé děti a nezávisí pouze na rozumovém vývoji, ale také na emoční a sociální zralosti, zdravotním stavu atd. Proto je nutné v tomto směru každé dítě posuzovat individuálně. Chcete-li rozvíjet zájmy a schopnosti svého dítěte doma, pak lze doporučit řadu různých dětských encyklopedií, pracovních listů s problémovými úlohami a podobně. U všech materiálů a publikací určených k rozvoji nadání nicméně platí, že jde pouze náměty, které nelze využívat mechanicky a rodič či učitel je naopak většinou musí tvořivě upravovat s ohledem na motivaci, zájmy, věk dítěte a na profil jeho silných či slabších stránek. Jako konkrétní příklad můžeme uvést například publikaci *C. J. Simistr: Vaše chytré dítě (nakl. Edika)*. Více se tomuto tématu budeme věnovat v samostatném článku, který v budoucnu zveřejníme na našich stránkách.